

Connecting Book Law

ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความ
อาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ปรับปรุงล่าสุด ๒๕๖๖)

- จัดทำโดย : Connecting Book law
- สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
- ปีที่จัดทำ : เมษายน ๒๕๖๖

“ความพยายามในวันนี้
คือ **ความสำเร็จในวันข้างหน้า**”

Connecting

Book law

ภาค

๑ บทบัญญัติทั่วไป

	มาตรา	หน้า
ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป	๑-๑๕	12
ลักษณะ ๒ อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล		
หมวด ๑ หลักทั่วไป	๑๖	22
หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน	๑๗-๒๑/๑	20
หมวด ๓ อำนาจศาล	๒๒-๒๗	
ลักษณะ ๓ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่ เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา		
หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญา	๒๘-๓๙	22
หมวด ๒ การฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา	๔๐-๕๑	20
ลักษณะ ๔ หมายเรียกและหมายอาญา		
หมวด ๑ หมายเรียก	๕๒-๕๖	22
หมวด ๒ หมายอาญา		20
ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไป	๕๗-๖๕	
ส่วนที่ ๒ หมายจับ	๖๖-๖๘	
ส่วนที่ ๓ หมายค้น	๖๙-๗๐	

	มาตรา	หน้า
ส่วนที่ ๔ หมายถึง หมายถึง หมายถึง	๗๑-๗๖	
ลักษณะ ๕ จับ ขัง จำคุก คั่น ปลอ่ยชั่วคราว		
หมวด ๑ จับ ขัง จำคุก	๗๗-๙๐	22
หมวด ๒ คั่น	๙๑-๑๐๕	20
หมวด ๓ ปลอ่ยชั่วคราว	๑๐๖-๑๑๙ ทวิ	

ภาค

๒ สอบสวน

	มาตรา	หน้า
ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป	๑๒๐-๑๒๙	
ลักษณะ ๒ การสอบสวน		
หมวด ๑ การสอบสวนสามัญ	๑๓๐-๑๔๗	62
หมวด ๒ การชั้นสูตรพริกศพ	๑๔๘-๑๕๖	64

ภาค

๓ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

	มาตรา	หน้า
ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง	๑๕๗-๑๗๑	
ลักษณะ ๒ การพิจารณา	๑๗๒-๑๘๑	
ลักษณะ ๓ คำพิพากษาและคำสั่ง	๑๘๒-๑๙๒	

ภาค

๔ อุทธรณ์ และฎีกา

	มาตรา	หน้า
ลักษณะ ๑ อุทธรณ์		
หมวด ๑ หลักทั่วไป	๑๙๓-๒๐๒	62
หมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นศาล อุทธรณ์	๒๐๓-๒๑๕	64
ลักษณะ ๒ ฎีกา		
หมวด ๑ หลักทั่วไป	๒๑๖-๒๒๔	62
หมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นฎีกา	๒๒๕	64

ภาค

๕ พยานหลักฐาน

	มาตรา	หน้า
หมวด ๑ หลักทั่วไป	๒๒๖-๒๓๑	62
หมวด ๒ พยานบุคคล	๒๓๒-๒๓๗ ตี	64
หมวด ๓ พยานเอกสาร	๒๓๘-๒๔๐	
หมวด ๔ พยานวัตถุ	๒๔๑-๒๔๒	
หมวด ๕ ผู้เชี่ยวชาญ	๒๔๓-๒๔๔/๑	

ภาค

๖ การบังคับตามคำพิพากษา และค่าธรรมเนียม

	มาตรา	หน้า
หมวด ๑ การบังคับตามคำพิพากษา	๒๔๕-๒๕๑	62
หมวด ๒ ค่าธรรมเนียม	๒๕๒-๒๕๔	64

ภาค

๗ อภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนัก เป็นโทษเบา และลดโทษ

	มาตรา	หน้า
	๒๕๙-๒๖๗	62
บัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา		64

ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความ

อาญา

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๔๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗)

อนุวัตน์จาตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

ตราไว้ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๘

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “**พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗**”

*** มาตรา ๒** ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

ให้ศาลและเจ้าพนักงานทั้งหลายผู้ดำเนินคดีอาญาตลอดราชอาณาจักร ปฏิบัติการตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่ศาลซึ่งมีวิธีพิจารณาพิเศษไว้ต่างหาก

คดีทั้งหลายซึ่งค้างอยู่ในศาลก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายนี้ ให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายนี้จนกว่าคดีนั้น ๆ จะถึงที่สุด

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานี้สืบไป ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔, ๑๖ และมาตรา ๘๗ ถึง ๙๖ ในกฎหมายลักษณะอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความมีโทษสำหรับใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. ๑๑๕ และบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายนี้

* (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒/-/หน้า ๕๔๘/๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘)

***มาตรา ๕** ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

* มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ภาค

๑ | ข้อความเบื้องต้น

ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้ว ให้ถือตามความหมายดังได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในต้วบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น

มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) **“ศาล”** หมายความว่า ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษา ซึ่งมีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาญา

(๒) **“ผู้ต้องหา”** หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล

(๓) **“จำเลย”** หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

(๔) **“ผู้เสียหาย”** หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๔, ๕ และ ๖

(๕) **“พนักงานอัยการ”** หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้ จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้

(๖) **“พนักงานสอบสวน”** หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

(๗) **“คำร้องทุกข์”** หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตามซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

(๘) **“คำกล่าวโทษ”** หมายความว่า การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ดี ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

* (๙) **“หมายอาญา”** หมายความว่า หนังสือออกตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้สั่งให้เจ้าหน้าที่ทำการจับ ชัง จำคุก หรือปล่อยผู้ต้องหา จำเลย หรือนักโทษ หรือให้ทำการค้น รวมทั้งสำเนาหมายจับหรือหมายค้นอันได้รับรองว่าถูกต้อง และคำบอกกล่าวทางโทรเลขว่าได้ออกหมายจับหรือหมายค้นแล้ว ตลอดจนสำเนาหมายจับหรือหมายค้นที่ได้ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๗

(๑๐) **“การสืบสวน”** หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

(๑๑) **“การสอบสวน”** หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๑๒) **“การไต่สวนมูลฟ้อง”** หมายความว่า กระบวนไต่สวนของศาลเพื่อวินิจฉัยถึงมูลคดีซึ่งจำเลยต้องหา

* (มาตรา ๒ (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗)

(๑๓) **“তিরোฐาน”** หมายความว่าถึงที่ต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ที่สาธารณสถานดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา

(๑๔) **“โจทก์”** หมายความว่าถึงพนักงานอัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาลหรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน

(๑๕) **“คู่ความ”** หมายความว่าถึงโจทก์ฝ่ายหนึ่งและจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง

(๑๖) **“พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ”** หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้งพศติ เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม

* (๑๗) **“พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่”** หมายความว่าถึง เจ้าพนักงานดังต่อไปนี้

- (ก) ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (ข) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (ค) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- (ฅ) ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (ง) อธิบดีกรมการปกครอง
- (จ) รองอธิบดีกรมการปกครอง
- (ฉ) ผู้อำนวยการกองการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
- (ช) หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างานในกองการสอบสวนและนิติการกรมการปกครอง
- (ซ) ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง
- (ฌ) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (ญ) รองผู้ว่าราชการจังหวัด

* (มาตรา ๒ (๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕)